

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Август 2019.

Београд, септембар 2019.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	6
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	6
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, и у августу су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Резултати анкете агенције Ипсос из августа показују пад и краткорочних и средњорочних инфлационих очекивања и код представника финансијског сектора и код привредника.

Према резултатима августовске анкете, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде износила су 2,3% и 2,0%, респективно (у јулу су очекивања за оба сектора износила 2,5%). Пад инфлационих очекивања поклапа са успоравањем раста међугодишње инфлације. Краткорочна очекивања представника синдиката вратила су се на 3,0% (јул 3,5%), док су се очекивања становништва задржала на нивоу од 5,0%.

Инфлациона очекивања финансијског сектора за две године унапред снижена су у августу на 2,5% (јул 2,8%). Привредници за две године унапред очекују инфлацију од 2,4% (јул 2,5%), синдикати 4,0% (јул 3,75%), а становништво 5,0% (непромењено од почетка године).

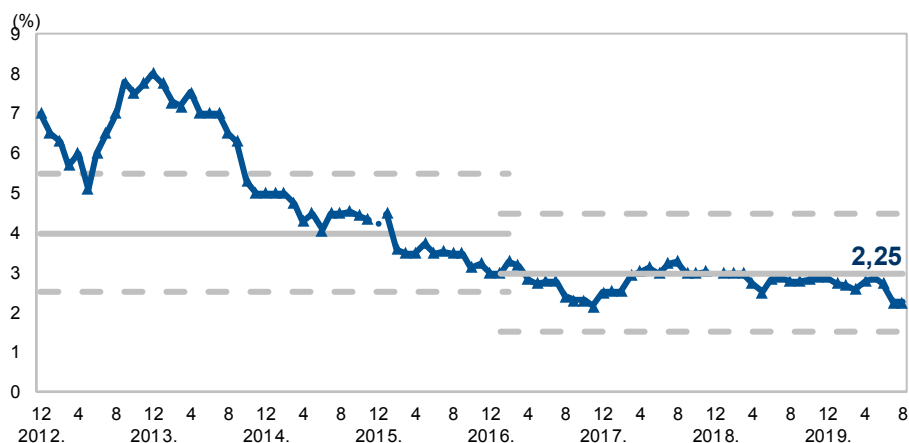
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Трећи месец узастопно, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред бележе пад и у августу су, према резултатима анкете агенције Ипсос, износила 2,3%. То је најнижа вредност очекивања финансијског сектора још од децембра 2016. године. Према резултатима анкете агенције Блумберг из септембра, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред износила су 2,2%. Нижа инфлациона очекивања у претходних неколико месеци највероватније се делом могу приписати и успоравању међугодишње инфлације у том периоду.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у августу остала је непромењена у односу на јул, на нивоу од 2,25%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

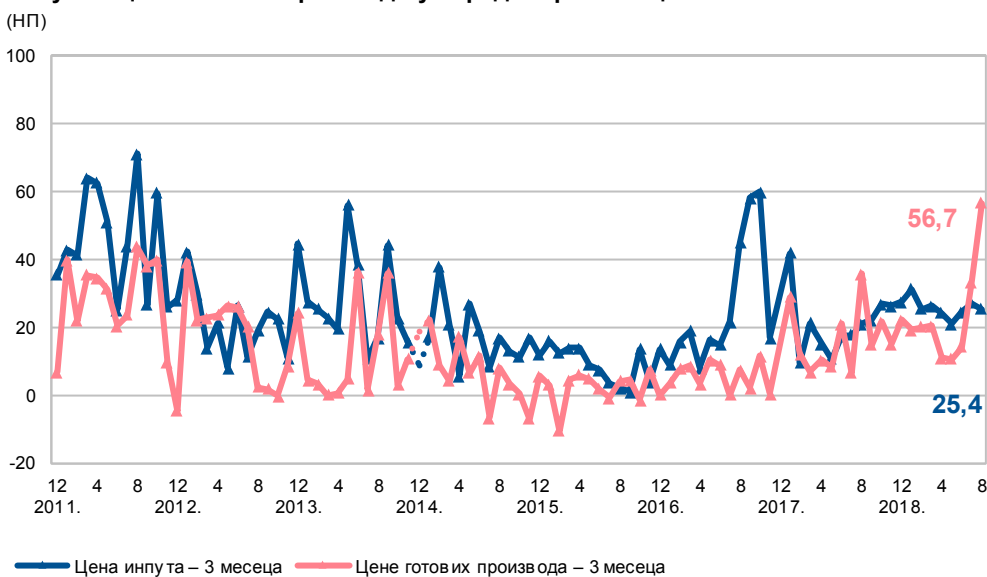

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Смањена су и средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора. У августу су износила 2,5% и снижена су са 2,8%, колико су износила претходног месеца. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца (НП)

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања за годину дана унапред представника привреде смањена су са 2,5% у јулу на 2,0% у августу, чиме је изједначена њихова најнижа вредност у периоду у којем се спроводе анкете (почетак 2009. године).

Када је реч о средњорочним очекивањима, привредници за август 2021. очекују инфлацију од 2,4%, што је незнатно ниже него у претходној анкети (јул 2,5%).

Највећи део привредника не очекује промене цена инпута у наредна три месеца, као ни за годину дана унапред. Истовремено, порасло је учешће привредника који очекују раст цена сопствених производа/услуга у наредна три месеца, као и у периоду од дванаест месеци.

Резултати анкете Ипсос из августа показују виши проценат привредника који очекују раст производње/промета у наредна три и у наредних дванаест месеци.

Инфлациона очекивања синдиката

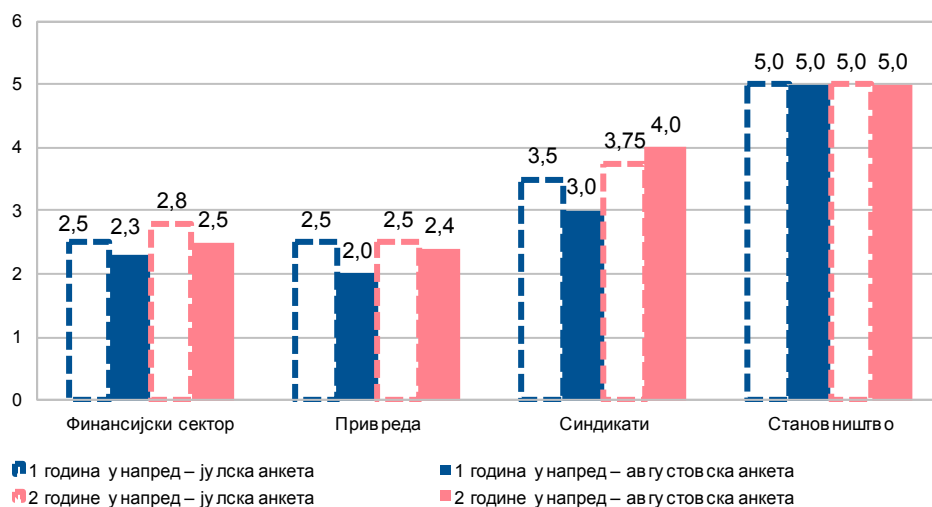
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката вратила су се на циљаних 3,0% (јул 3,5%), док су средњорочна очекивања, други месец заредом, порасла и августу су износила 4,0% (јул 3,75%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати августовске анкете агенције Ипсос показују да и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања становништва износе 5,0%, што су непромењене вредности у односу на јул.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

Извор: Ипсос.

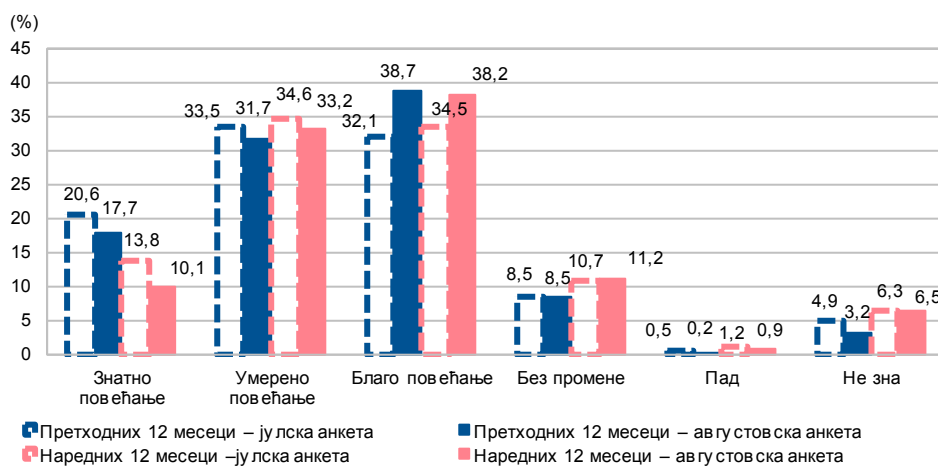
Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (71,3%) и даље очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана.

Учешће анкетираних који сматрају да ће цене знатно порастати у наредној години дана смањено је за око 4 процентна поена, док је истовремено порасло учешће оних који сматрају да ће цене благо порастати (за око 5 процентних поена).

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

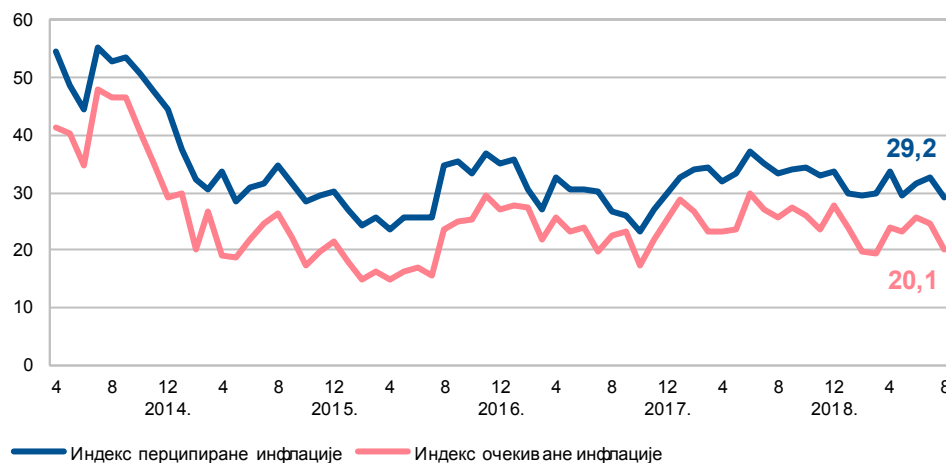
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Према резултатима анкете из августа, готово да је непромењен нето проценат (НП) испитаника међу становништвом који очекују поскупљење прехранбених производа, као и раст издатака за месечне рачуне. У односу на јулску анкету, смањен је НП испитаника који очекује раст цена горива, што би могло да се доведе у везу са актуелним појефтињењем цена нафтних деривата.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачуна НБС.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).